

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 18Csp/97/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123209980
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dominika Vitteková PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8123209980.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dominikou Vittekovou PhD. v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX, zast. JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom ul. Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanej: POHOTOVOST', s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, o určenie neprijateľných zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru, bod 04., k Zmluve o úvere, č. 802001631, zo dňa 15.01.2013, v znení: „V prípade, ak bude dlžník v omeškaní s niektorou splátkou sedem dní a viac, je povinný túto omeškanú splátku uhradiť do rúk mandatára v hotovosti spolu so zmluvnou pokutou 15 EUR za každý jeden prípad omeškania. Ostatné splátky je dlžník povinný platiť podľa splátkového kalendára naďalej vkladovými lístkami alebo prevodnými príkazmi. V prípade, že dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky, stáva sa celý dlh splatný okamžite. Dlžník má možnosť uhradiť štyri po sebe idúce splátky, prípadne len časti po sebe štyroch idúcich splátok, v oboch prípadoch spolu so zmluvnou pokutou vo výške 30 EUR, do rúk mandatára v hotovosti alebo poukázať na účet veriteľa s možnosťou návratu platenia podľa pôvodného splátkového kalendára. Dlžník sa zaväzuje uhradiť veriteľovi za každú zaslanú upomienku v prípade porušenia podmienok tejto zmluvy čiastku 4 EUR ako paušálnu úhradu nákladov a administratívy s tým spojenej do 5 dní od doručenia písomnej výzvy na úhradu.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru, bod 05., k Zmluve o úvere, č. 802001631, zo dňa 15.01.2013, v znení: „Zmluvné strany sa dohodli na tom, že ak sa stane splatný celý dlh naraz v zmysle bodu 4 týchto podmienok, dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi úrok z omeškania vo výške určenej v § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka v platnom znení. V takom prípade veriteľovi vzniká nárok na celý dohodnutý poplatok z dôvodu neplnenia záväzkov dlžníka. Veriteľ je oprávnený v prípade splatnosti celého dlhu v zmysle bodu 4 týchto podmienok pristúpiť k okamžitému vymáhaniu celého dlhu od dlžníka bez ohľadu na dĺžku trvania úveru a súčasne vznikne veriteľovi nárok požadovať bezodkladné zabezpečenie dlhu dlžníka spôsobom vyplývajúcim zo zmluvy o úvere a/alebo týchto podmienok a/alebo dohody s veriteľom. Dlžník je povinný v prípade porušenia svojich zmluvných povinností uhradiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 312 EUR ktorá je určená na úhradu všetkých nákladov vynaložených veriteľom v súvislosti s vykonaním úkonov smerujúcich k zabezpečeniu dlhu dlžníka. Pokiaľ dôjde k zabezpečeniu dlžníkovho dlhu uznaním formou notárskej zápisnice ako exekučného titulu, dlžník a veriteľ sa dohodli, že odmenu notára za spísanie notárskej zápisnice, trov právneho zastúpenia pri jej spísaní v zmysle v tejto zmluve obsiahnutého plnomocenstva, uhradí za dlžníka veriteľ, pričom tieto náklady zmluvné strany považujú za súčasť nákladov veriteľa spojených s vymáhaním jeho pohľadávky a budú súčasťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Dlžník sa rovnako zaväzuje uhradiť veriteľovi náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s uplatnením práva spôsobom vyplývajúcim z tejto zmluvy, a to najmä, avšak nie výlučne, trovy mediácie, trovy rozhodcovského konania, trovy súdneho konania, trovy exekúcie, trovy právneho zastúpenia

veriteľa v týchto konaniach a iné veriteľom preukázateľne vynaložené náklady pri uplatnení svojho práva.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru, bod 07., k Zmluve o úvere, č. 802001631, zo dňa 15.01.2013, v znení: „Dlžník sa zaväzuje uhradiť veriteľovi všetky náklady za uplatnené nároky z titulu jeho dlhu voči nemu na základe tejto zmluvy a to jednak mimosúdnou cestou a jednak v súdnom konaní.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru, bod 10., k Zmluve o úvere, č. 802001631, zo dňa 15.01.2013, v znení: „Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v splátkach/e tak, ako je uvedené na prvej strane tejto zmluvy. Časť poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšná časť zahŕňa náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru, bod 12., k Zmluve o úvere, č. 802001631, zo dňa 15.01.2013, v znení: „Dohoda o vyplnení zmeniek: Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmeniek (ďalej aj ako vystaviteľ) vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi (ďalej aj ako remitent) vystavil vystaviteľ dve zmenky, v ktorých nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavených zmeniek zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Remitent má právo uplatniť si celý svoj peňažný nárok vyplnením ktorejkoľvek zmenky. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na prvej zo zmeniek remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia prvej zo zmeniek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na prvej zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VI. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru, bod 15., k Zmluve o úvere, č. 802001631, zo dňa 15.01.2013, v znení: „Zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VII. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru, bod 16., k Zmluve o úvere, č. 802001631, zo dňa 15.01.2013, v znení: „Veriteľ, dlžník a ručiteľ vyhlasujú, že si túto zmluvu prečítali, že ju uzatvorili slobodne, vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok, čo potvrdzujú svojimi podpismi. Strany vyhlasujú, že akékoľvek tvrdenie dlžníka v budúcnosti o tom, že nebol oboznámený s podmienkami tejto zmluvy bude na jeho ťarchu a nebude považované za právne relevantné.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VIII. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru, bod 17., k Zmluve o úvere, č. 802001631, zo dňa 15.01.2013, v znení: „Účastníci sa dohodli, že dlžník a ručiteľ dáva výslovný súhlas na to, aby mu veriteľ zasielal akékoľvek upomienky, SMS správy na mobilné telefóny a e-mail uvedené v žiadosti o úver alebo v hlavičke tejto zmluvy (upozornenia na termíny splátok, splatnosť celého dlhu a iné skutočnosti).“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IX. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru k Zmluve o úvere, č. 802001631, zo dňa 15.01.2013 (ďalej tiež „VPPSÚ“) poukajúc na rozhodnutia súdov u obdobných zmluvných podmienok, na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 11.12.2012 a Stanovisko odboru ochrany finančných spotrebiteľov Národnej banky Slovenska z 14.10.2015. Ide o zmluvné podmienky uvedené v bode 4, 5, 7, 10, 12, 15, 16 a 17 VPPSÚ.

2. Žalovaná sa k žalobe písomne nevyjadrila.

3. Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, a teda Zmluvou o úvere, Všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru, ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

4. Žalobca so žalovanou uzavreli dňa 15.1.2013 Zmluvu o úvere, z ktorej je zrejmé, že žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 300 eur zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 264 eur. Poplatok dlžníka spojený s úverom je tvorený úrokom vo výške 39,15% ročne z poskytnutého úveru (117,45 eur) a administratívnych nákladov na vypracovanie a uzavretie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 146,55 eur.

5. Z bodu 4 VPPSÚ plynie cit: „V prípade, ak bude dlžník v omeškaní s niektorou splátkou sedem dní a viac, je povinný túto omeškanú splátku uhradiť do rúk mandatára v hotovosti spolu so zmluvnou pokutou 15 EUR za každý jeden prípad omeškania. Ostatné splátky je dlžník povinný platiť podľa splátkového kalendára naďalej vkladovými listkami alebo prevodnými príkazmi. V prípade, že dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky, stáva sa celý dlh splatný okamžite. Dlžník má možnosť uhradiť štyri po sebe idúce splátky, prípadne len časti po sebe štyroch idúcich splátok, v oboch prípadoch spolu so zmluvnou pokutou vo výške 30 EUR, do rúk mandatára v hotovosti alebo poukázať na účet veriteľa s možnosťou návratu platenia podľa pôvodného splátkového kalendára. Dlžník sa zaväzuje uhradiť veriteľovi za každú zaslanú upomienku v prípade porušenia podmienok tejto zmluvy čiastku 4 EUR ako paušálnu úhradu nákladov a administratívy s tým spojenej do 5 dní od doručenia písomnej výzvy na úhradu.“

6. Z bodu 5 VPPSÚ plynie cit: „Zmluvné strany sa dohodli na tom, že ak sa stane splatný celý dlh naraz v zmysle bodu 4 týchto podmienok, dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi úrok z omeškania vo výške určenej v § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka v platnom znení. V takom prípade veriteľovi vzniká nárok na celý dohodnutý poplatok z dôvodu neplnenia záväzkov dlžníka. Veriteľ je oprávnený v prípade splatnosti celého dlhu v zmysle bodu 4 týchto podmienok pristúpiť k okamžitému vymáhaniu celého dlhu od dlžníka bez ohľadu na dĺžku trvania úveru a súčasne vznikne veriteľovi nárok požadovať bezodkladné zabezpečenie dlhu dlžníka spôsobom vyplývajúcim zo zmluvy o úvere a/alebo týchto podmienok a/alebo dohody s veriteľom. Dlžník je povinný v prípade porušenia svojich zmluvných povinností uhradiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 312 EUR ktorá je určená na úhradu všetkých nákladov vynaložených veriteľom v súvislosti s vykonaním úkonov smerujúcich k zabezpečeniu dlhu dlžníka. Pokiaľ dôjde k zabezpečeniu dlžníkovho dlhu uznaním formou notárskej zápisnice ako exekučného titulu, dlžník a veriteľ sa dohodli, že odmenu notára za spísanie notárskej zápisnice, trov právneho zastúpenia pri jej spísaní v zmysle v tejto zmluve obsiahnutého plnomocenstva, uhradí za dlžníka veriteľ, pričom tieto náklady zmluvné strany považujú za súčasť nákladov veriteľa spojených s vymáhaním jeho pohľadávky a budú súčasťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Dlžník sa rovnako zaväzuje uhradiť veriteľovi náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s uplatnením práva spôsobom vyplývajúcim z tejto zmluvy, a to najmä, avšak nie výlučne, trovy mediácie, trovy rozhodcovského konania, trovy súdneho konania, trovy exekúcie, trovy právneho zastúpenia veriteľa v týchto konaniach a iné veriteľom preukázateľne vynaložené náklady pri uplatnení svojho práva.“

7. Z bodu 7 VPPSÚ plynie cit: „Dlžník sa zaväzuje uhradiť veriteľovi všetky náklady za uplatnené nároky z titulu jeho dlhu voči nemu na základe tejto zmluvy a to jednak mimosúdnu cestou a jednak v súdnom konaní.“

8. Z bodu 10 VPPSÚ plynie cit: „Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, o do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v splátkach/e tak, ako je uvedené na prvej strane tejto zmluvy. Časť poplatku predstavuje

dohodnutý úrok a zvyšná časť zahŕňa náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.“

9. Z bodu 12 VPPSÚ plynie cit: „Dohoda o vyplnení zmeniek: Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmeniek (ďalej aj ako vystaviteľ) vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy vo i veriteľovi ako remitentovi (ďalej aj ako remitent) vystavil vystaviteľ dve zmenky, v ktorých nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavených zmeniek zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Remitent má právo uplatniť si celý svoj peňažný nárok vyplnením ktorejkoľvek zmenky. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na prvej zo zmeniek remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia prvej zo zmeniek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na prvej zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.“

10. Z bodu 15 VPPSÚ plynie cit: „Zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom.“

11. Z bodu 16 VPPSÚ plynie cit: „Veriteľ, dlžník a ručiteľ vyhlasujú, že si túto zmluvu prečítali, že ju uzatvorili slobodne, vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok, čo potvrdzujú svojimi podpismi. Strany vyhlasujú, že akékoľvek tvrdenie dlžníka v budúcnosti o tom, že nebol oboznámený s podmienkami tejto zmluvy bude na jeho ťarchu a nebude považované za právne relevantné.“

12. Z bodu 17 VPPSÚ plynie cit: „Účastníci sa dohodli, že dlžník a ručiteľ dáva výslovný súhlas na to, aby mu veriteľ zasielal akékoľvek upomienky, SMS správy na mobilné telefóny a e-mail uvedené v žiadosti o úver alebo v hlavičke tejto zmluvy (upozornenia na termíny splátok, splatnosť celého dlhu a iné skutočnosti).“

13. Zistený skutkový stav takto právne posúdil

Podľa § 2 písm. d) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k 15.1.2013 (ďalej len „ZoSÚ“) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom dňa 13.10.2015 (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 OZ, podľa ustanovenia § 53 odsek 4 OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa §262 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

Podľa § 262 ods. 2 Obchodného zákonníka, dohoda podľa odseku 1 vyžaduje písomnú formu.

14. Podanou žalobou sa žalobca môže domáhať určenia neprijateľných zmluvných podmienok zo Zmluvy, a to bez potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu. V zmysle ust. § 137 písm. c) CSP, podľa ktorého žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak

vyplýva z osobitného právneho predpisu. Týmto osobitným predpisom je zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, ktorý v ust. § 3 ods. 5 umožňuje spotrebiteľovi proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonmi domáhať sa proti porušiteľovi na súde ochrany svojho práva (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 27/2018).

15. „Podľa dovolacieho súdu v prípade žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky z hľadiska vecnej legitímácie (na strane žalobcov) nemá právny význam zánik záväzku splnením dlhu (nie vždy splnenie dlhu má za následok zánik celého právneho vzťahu). Ako už bolo uvedené vyššie predmetná žaloba vychádza zo zákonnej požiadavky, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú zásadne obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky. To sa okrem iného prejavuje v povinnosti dodávateľa nepoužívať v spotrebiteľských zmluvách neprijateľné podmienky. V tomto prípade nejde o nárok z právneho vzťahu, ktorého právnym dôvodom je zmluva, teda o nárok vyplývajúci zo zmluvy, ale o nárok, ktorý vyplýva priamo zo zákona. V konaní o neprijateľnosť zmluvnej podmienky zánik záväzku splnením (prípadne aj zánik celého právneho vzťahu) nemôže mať žiaden vplyv na žalobcami uplatnený nárok a teda ani na ich vecnú legitímáciu. Žalobcovia preto aj v prípade, že nárok uplatnili žalobou po zániku záväzkového právneho vzťahu, sú nositeľmi hmotného oprávnenia, o ktoré v konaní ide, a teda majú v predmetnom spore vecnú aktívnu legitímáciu. Opačný názor by v podstate znamenal odňatie možnosti spotrebiteľovi domáhať sa práva na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde, čo odporuje čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj Smernici Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“).“ (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 127/2017)

16. Právny vzťah medzi účastníkmi konania bolo potrebné posúdiť podľa ZoSÚ. Zároveň však nepochybne zmluvný vzťah je potrebné považovať aj za spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. OZ, keďže žalobca vystupuje v pozícii spotrebiteľa a žalovaná v pozícii dodávateľa. Táto skutočnosť nebola nikým spochybnená.

17. Predtým, ako súd môže pristúpiť k preskúmaniu nekalosti zmluvnej podmienky, musí dospieť k záveru, či nejde o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

18. Vo vzťahu k posúdeniu individuálnosti zmluvných dojednaní je kľúčom k pochopeniu individuálneho zmluvného dojednania práve možnosť spotrebiteľa svojou vlastnou aktivitou a konaním ovplyvniť obsah a podstatu zmluvnej podmienky. Takáto možnosť je podľa ustanovení Občianskeho zákonníka sústredená výhradne v úprave procesu rokovania o zmluve, ktoré predstavuje jediné štádium kedy môže spotrebiteľ ovplyvniť obsah zmluvy a jej podmienok. Preto aj odsek 2 (pozn. súdu § 53 ods. 2 OZ) je potrebné vykladať v intenciách vzniku spotrebiteľskej zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu pri dojednávaní ktorého adresát ponuky alebo návrhu tento akceptuje, pričom predtým sa s ním mal možnosť oboznámiť a návrh modifikovať. Ak nebudú dané podmienky a možnosť spotrebiteľa zmeniť návrh zmluvnej podmienky, t. j. zmeniť jej obsah, a tým v parciálnej časti predložiť dodávateľovi nový návrh, nebude možné za žiadnych okolností hovoriť o priestore na vznik individuálnych dojednaní. Iba dôsledné garantovanie a vykonávanie práv spotrebiteľa v predzmluvnej fáze a pri dojednávaní zmluvy s dosahom na reálne zmeny ich podmienok bude vytvárať relevantný priestor vzniku individuálneho zmluvného dojednania. (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 574). V tomto smere žalovaný žiadne dôkazy nepredložil, preto súd vychádzal z domnienky, že zmluvné podmienky neboli individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 OZ).

19. Súd teda v ďalšom skúmal, či napadnuté zmluvné dojednanie spôsobujú značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ).

20. „Článok 3 smernice len abstraktne uvádza skutočnosti, ktoré dávajú zmluvnej podmienke, ktorá nebola individuálne dohodnutá, nekalý charakter, že príloha, na ktorú odkazuje článok 3 ods. 3 smernice, obsahuje len indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré možno považovať za nekalé, a že podľa článku 4 smernice sa má nekalý charakter zmluvnej podmienky posudzovať so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace

s uzatvorením zmluvy v čase jej uzatvorenia.“ (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-137/08, VB Pénzügyi Lízing)

21. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia).

22. OZ obsahoval v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. To znamená, že súdu nebráni žiadna prekážka, aby vyvodil dôsledky zo zmluvného dojednania štandardnej formulárovej zmluvy, ak spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa ako spotrebiteľka a ako slabšia strana sporu, nemala možnosť participovať na vytvorení formulárovej zmluvy a nepochybne je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9C oCsp 19/2021).

23. „Čl. 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že existencia „značnej nerovnováhy“ nevyhnutne nevyžaduje, aby výdavky, ktoré znáša spotrebiteľ na základe zmluvnej podmienky, mali na tohto spotrebiteľa značný ekonomický vplyv vzhľadom na hodnotu predmetnej transakcie, ale môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa tento spotrebiteľ ako zmluvná strana nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov, či už formou zúženia obsahu práv, ktoré mu podľa týchto predpisov vyplývajú zo zmluvy, prekážky v ich výkone alebo tiež formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú, na spotrebiteľa, pričom vnútroštátnemu súdu na účely posúdenia prípadnej existencie značnej nerovnováhy prináleží zohľadniť povahu tovaru alebo služby, ktorá je predmetom zmluvy, všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením tejto zmluvy, ako aj všetky ostatné podmienky zmluvy.“ (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-226/12, Constructora Principado)

24. „Pre právne posúdenie stavu nerovnováhy je potrebné predovšetkým vykonať test proporcionality, ktorý vychádza v úvodnej fáze z porovnania zmluvnými podmienkami privedeného stavu so stavom absolútnej - teoretickej rovnosti zmluvných strán. Práve uvedená komparácia je spôsobilá umožniť vykonanie testu proporcionality vo vzťahu ku konkrétne namietaným zmluvným podmienkam. Z praktického pohľadu možno nadobudnúť dojem, že značná nerovnováha je implikovaná práve záväzkami, v ktorých vystupuje na jednej strane slabšia zmluvná strana. Uvedená premisa môže mať štatút vyvrátiteľnej domnienky a jej aplikácia je nanajvýš opodstatnená, keďže aj samotná filozofia smernice Rady 93/13/EHS prezumuje, že nadvláda dodávateľov nad spotrebiteľmi zakladá východiskový stav určitej miery nerovnováhy, ktorý je potrebné korigovať pozitívnym zásahom štátu. Dané myšlienky vychádzajú z teórie spotrebiteľského správania a ekonómie, v rámci ktorých pristupujúca nadvláda dodávateľa predstavuje len využitie existujúcej výhody na maximalizáciu prospechu jednej strany na úkor strany druhej. D., ktorú naznačujeme, dlhodobo potvrdzuje aj Súdny dvor EÚ vo svojich rozhodnutiach Mostaza Claro, Godard, Asturcom a pod. Z uvedeného plynie, že vlastným testom neprijateľnosti zmluvnej podmienky je potrebné preveriť prvotnú prezumpciu založenú na predpokladaní existencie nerovnovážneho postavenia zmluvných strán. Z tohto dôvodu je zrejmé, že test neprijateľnosti zmluvných podmienok nie je hľadaním nerovnováhy, ale preverovaním existujúceho stavu rovnováhy so zreteľom na právne postavenie spotrebiteľa. V poradí druhým významným bodom z pohľadu koncepcie odseku 1 je už spomenutá implicitná legálna definícia neprijateľnej zmluvnej podmienky s poukazom na materiálne kritériá spôsobovania značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. v prípade neprijateľnej zmluvnej podmienky je potrebné vykonať kumulatívnu analýzu značnej nerovnováhy v neprospech spotrebiteľa, ktorej predmetom je zameranie a účinok privedený zmluvnou podmienkou.“ (Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 562).

25. „Aspekt značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa ako materiálny znak neprijateľnosti zmluvnej podmienky rozvinula judikatúra súdov SR aj nasledovnými dvomi smermi:
a)

značná nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa je podľa generálnej klauzuly založená aj vtedy, ak je spotrebiteľ vystavený nejasnej, nezrozumiteľnej alebo neurčitej zmluvnej podmienke, z ktorej nemožno určiť práva a povinnosti plynúce pre spotrebiteľa. Najčastejšie prípady nejasnosti a nezrozumiteľnosti zmluvnej podmienky spočívajú v používaní komplikovaných a náročných technických a iných sofistických termínov, v nejasnej formulácii zmluvného ustanovenia, ktorá ho robí nepochopiteľným pre spotrebiteľa. Neurčitosť zmluvnej podmienky úzko súvisí s jej nezrozumiteľnosťou a týka sa väd jej obsahu, ktorých následkom je, že spotrebiteľ je vystavený právnej neistote v otázke úpravy práv a povinností v konkrétnom štádiu zmluvného vzťahu. Ako príklad možno uviesť úpravu zmluvnej podmienky zľavy dojednávanej so spotrebiteľom v prípade alternatívneho dodávateľa energií, ktorú identifikovala Komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich (ďalej len „Spotrebiteľská komisia“): Nejasnosť, neurčitosť a nezrozumiteľnosť zmluvnej podmienky sa na strane spotrebiteľa prejavuje jednoducho, a to nemožnosťou ustáliť obsah podmienky a režim práv a povinností. Uvedené atribúty bude spĺňať aj zmluvná podmienka, ktorá bude v dôsledku napríklad kolízie s inými zmluvnými podmienkami nevykonateľná a tak nebude možné ustáliť jednoznačne režim úpravy práv a povinností v spotrebiteľskom záväzku. Ako príklad možno uviesť ustanovenie nevykonateľnej zmluvnej povinnosti spotrebiteľa, ktoré by sa viazalo na zmluvné podmienky, ktoré by neboli súčasťou zmluvy alebo zmluvných podmienok. V poradí ďalším príkladom nevykonateľnej zmluvnej podmienky bude garancia práva vypovedať spotrebiteľskú zmluvu v lehote 10 dní od doručenia oznámenia o jednostrannej zmene podmienok, ak súčasne iná zmluvná podmienka veriteľovi umožní spotrebiteľa s takouto zmenou oboznámiť aj dodatočne, t. j. po jej vykonaní;

b)

značná nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa je podľa generálnej klauzuly založená aj vtedy, ak sa zmluvná podmienka v neprospech spotrebiteľa odchyľuje od ratio legis zmluvného ustanovenia, hoci aj dispozitívnej povahy vychádzajúc pritom z jednostrannej kogentnosti všetkých ustanovení zákona regulujúcich spotrebiteľské zmluvy. V tomto prípade ide o identifikáciu takých zmluvných podmienok, ktoré spochybnia garanciu zákonného režimu a účelu právnej úpravy v neprospech spotrebiteľa, sa od zákona odchyľia. Práve uvedené odchylenie sa od ratio legis zákona v neprospech spotrebiteľa zakladá značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Judikatúra takýto prípad stotožňuje napríklad so zmluvnou podmienkou, podľa ktorej má dodávateľ nárok na náhradu škody aj popri paušalizovanej náhrade škody v podobe zmluvnej pokuty. Normy Občianskeho zákonníka ustanovujú, že nárok na náhradu škody v tomto prípade zo zákona poškodenému nepatrí a možno sa na ňom nad rámec zákona dohodnúť. V tejto situácii práve táto zákonná odchylná dohoda predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku zakladajúcu nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Ako príklad možno uviesť dohodu o tom, že aj po zániku záväzku medzi dodávateľom a spotrebiteľom zostane dodávateľovi zachovaný nárok zo zmluvnej pokuty. V tomto prípade je ratio legis vyjadrené v § 48 ods. 2 v spojení s § 52a ods. 2 OZ, ktoré na prospech spotrebiteľa prezumujú, že odstúpením od zmluvy sa od začiatku zrušujú uzavreté zmluvy, a to aj vzájomne závislé. V tomto zmysle akákoľvek dohoda, ktorá bude v rozpore s ratio legis zákonnej úpravy na škodu spotrebiteľa, bude predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku. Možno uviesť aj obdobný príklad, kedy konajúce súdy odklon od úrokov z omeškania ustanovených vykonávacím právnym predpisom vyhodnotili ako neprijateľnú zmluvnú podmienku založenú na odchýlke od ratio legis právnej úpravy.“ (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 564 - 565).

26. V rozhodnutí Vrchného krajského súdu v Brandenburgu (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006, č. k. 7 U 17/06, sa aplikoval výklad, podľa ktorého by zmluvná podmienka, ktorá je predmetom posúdenia, mala byť podrobená možnému najneprijateľnejšiemu výkladu, ktorý sa s ňou spája a aký pri posudzovaných zmluvných podmienkach vôbec prichádza do úvahy.

27. Majúc na zreteli vyššie uvedené východiská súd dospel k záveru, že napadnuté zmluvné ustanovenia sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami, a to z nasledovných dôvodov.

Bod 4 VPPSÚ v znení cit: „V prípade, ak bude dlžník v omeškaní s niektorou splátkou sedem dní a viac, je povinný túto omeškanú splátku uhradiť do rúk mandatória v hotovosti spolu so zmluvnou pokutou 15 EUR za každý jeden prípad omeškania. Ostatné splátky je dlžník povinný platiť podľa splátkového kalendára naďalej vkladovými lístkami alebo prevodnými príkazmi. V prípade, že dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky, stáva sa celý dlh splatný okamžite. Dlžník má možnosť uhradiť štyri po sebe idúce splátky, prípadne len časti po sebe štyroch idúcich splátok, v oboch prípadoch spolu so zmluvnou

pokutou vo výške 30 EUR, do rúk mandátára v hotovosti alebo poukázať na účet veriteľa s možnosťou návratu platenia podľa pôvodného splátkového kalendára. Dlžník sa zaväzuje uhradiť veriteľovi za každú zaslanú upomienku v prípade porušenia podmienok tejto zmluvy čiastku 4 EUR ako paušálnu úhradu nákladov a administratívy s tým spojenej do 5 dní od doručenia písomnej výzvy na úhradu.“

28. Zmluvná pokuta nesmie byť dojednaná ako súčasť nepodpísaných VOP.

29. V tomto smere súd poukazuje na závery Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 3512/11 zo dňa 11. 11. 2013: „Z uvedeného plyne konečný záver, ktorý dopadá na vec sťažovateľa, že v rámci spotrebiteľských smluv ujednaní zakládajúcí smluvnú pokutu (podobne ako rozhodčí doložka) zásadne nemohou byť súčasťou tzv. všeobecných obchodných podmienok, nýbrž toliko spotrebiteľské smlouvy samotné (listiny, na niž spotrebiteľ pripojuje svoj podpis). Výjimku predstavujú špecifické prípady, kedy se z povahy veci uplatňuje špecifický režim (např. smlouva o prepravě osob s ohledem na § 3 vyhlášky č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou drážní a silniční osobní dopravu, apod.).“

30. Táto zmluvná podmienka bola navyiac posúdená zo strany všeobecných súdov ako neprijateľná v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. k) OZ a súd nevidí dôvod na odklon od uvedených rozhodnutí.

17. K zmluvnej pokute vo výške 15 eur dojednanej vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v bode 04 v časti uvedenej vo výroku III. napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že zmluvná pokuta bola stanovená paušálne pre prípad porušenia zmluvných povinností. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Nezaplatením dlhu sa rozumie neuhradenie dlhu v plnej výške. Môže teda nastať situácia, že spotrebiteľ si svoj záväzok nesplní len v nepatrnom rozsahu. Dojednaná zmluvná pokuta výšku dlhu vôbec nezohľadňuje. Nie je každé porušenie povinností rovnakej intenzity a významu. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho ktorého porušenia povinnosti a ani výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v neprímeranej výške.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoCsp 33/2022 z 6.12.2022)

Bod 5 VPPSÚ v znení cit: „Zmluvné strany sa dohodli na tom, že ak sa stane splatný celý dlh naraz v zmysle bodu 4 týchto podmienok, dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi úrok z omeškania vo výške určenej v § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka v platnom znení. V takom prípade veriteľovi vzniká nárok na celý dohodnutý poplatok z dôvodu neplnenia záväzkov dlžníka. Veriteľ je oprávnený v prípade splatnosti celého dlhu v zmysle bodu 4 týchto podmienok pristúpiť k okamžitému vymáhaniu celého dlhu od dlžníka bez ohľadu na dĺžku trvania úveru a súčasne vznikne veriteľovi nárok požadovať bezodkladné zabezpečenie dlhu dlžníka spôsobom vyplývajúcim zo zmluvy o úvere a/alebo týchto podmienok a/alebo dohody s veriteľom. Dlžník je povinný v prípade porušenia svojich zmluvných povinností uhradiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 312 EUR ktorá je určená na úhradu všetkých nákladov vynaložených veriteľom v súvislosti s vykonaním úkonov smerujúcich k zabezpečeniu dlhu dlžníka. Pokiaľ dôjde k zabezpečeniu dlžníkovho dlhu uznaním formou notárskej zápisnice ako exekučného titulu, dlžník a veriteľ sa dohodli, že odmenu notára za spísanie notárskej zápisnice, trov právneho zastúpenia pri jej spísaní v zmysle v tejto zmluve obsiahnutého plnomocenstva, uhradí za dlžníka veriteľ, pričom tieto náklady zmluvné strany považujú za súčasť nákladov veriteľa spojených s vymáhaním jeho pohľadávky a budú súčasťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Dlžník sa rovnako zaväzuje uhradiť veriteľovi náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s uplatnením práva spôsobom vyplývajúcim z tejto zmluvy, a to najmä, avšak nie výlučne, trovy mediácie, trovy rozhodcovského konania, trovy súdneho konania, trovy exekúcie, trovy právneho zastúpenia veriteľa v týchto konaniach a iné veriteľom preukázateľne vynaložené náklady pri uplatnení svojho práva.“

31. Ako už bolo konštatované vyššie, zmluvná pokuta nesmie byť dojednaná ako súčasť nepodpísaných VOP (porov. závery Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 3512/11 zo dňa 11. 11. 2013).

32. Ust. § 54 ods. 1 OZ v znení Občianskeho zákonníka účinnom do 31.12.2014 vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy

nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce nevyžaduje transpozíciu v prípade dualistickej úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti tomuto zákonu (rozumej Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ).

33. Právna úprava v Občianskom zákonníku dopadá na obidve strany v súlade s princípom rovnosti, no je citlivejšia, zohľadňuje aspekt informovanosti spotrebiteľa, explicitne priznáva rovnaké práva aj ručiteľovi, garantuje efektívnejšie uplatnenie práva pri plynutí času pri zlom úmysle veriteľa a pod. S poukazom na uvedené nemožno aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Dohoda o aplikáciu obchodného zákonníka musí mať písomnú formu, čo v súdnej veci absentuje (§ 262 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka).

34. V ďalšej časti ide o zjavný odklon od ratio legis zákonného inštitútu príslušenstva pohľadávky. Podľa § 121 ods. 3 OZ za príslušenstvo pohľadávky sa okrem iného považujú náklady spojené s jej uplatnením. Náklady uvedené demonštratívne v predmetnej zmluvnej podmienke umožňuje navyšovanie dlhu spotrebiteľa o neexistujúce náklady a tak sa táto zmluvná podmienka dostáva do rozporu s § 121 od. 3 OZ v spojení s § 54 ods. 1 OZ, ktoré pravidlo zakazuje nevýhodnejšie dojednanie oproti ustanoveniu Občianskeho zákonníka.

35. Zmluvné ustanovenie je preto neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle generálnej klauzuly ust. § 53 ods. 1 OZ.

Bod 7 VPPSÚ v znení cit: „Dlžník sa zaväzuje uhradiť veriteľovi všetky náklady za uplatnené nároky z titulu jeho dlhu voči nemu na základe tejto zmluvy a to jednak mimosúdnou cestou a jednak v súdnom konaní.“

36. Aj v uvedenej časti súd poukazuje na rozpor s ratio legis zákonného inštitútu príslušenstva pohľadávky. Zmluvné ustanovenie je preto neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle generálnej klauzuly ust. § 53 ods. 1 OZ. Zmluvné ustanovenie je navyiac neurčité, teda nie je zrejmé, aké všetky náklady a v akej súvislosti (čo možno subsumovať pod mimosúdnou cestu) si môže veriteľ uplatniť, preto ide o ustanovenie v hrubej nerovnováhe v právach a povinnostiach spotrebiteľa a dodávateľa.

Bod 10 VPPSÚ v znení cit: „Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh vo i veriteľovi, o do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v splátkach/e tak, ako je uvedené na prvej strane tejto zmluvy. Časť poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšná časť zahŕňa náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.“

37. Táto zmluvná podmienka bola navyiac posúdená zo strany všeobecných súdov ako neprijateľná v zmysle ust. § 53 ods. 1 OZ a súd nevidí dôvod na odklon od uvedených rozhodnutí.

„15. Vo vzťahu k nákladom na uzatvorenie a vypracovanie zmluvy odvolací súd uvádza, že poplatok je v tejto časti neúmerne vysoký. Dojednanie o administratívnom poplatku je vágnym ustanovením, ktoré vôbec nešpecifikuje, o aké konkrétne administratívne činnosti ide, pričom výška poplatku predstavuje neúmerne vysoký poplatok bez bližšej špecifikácie jeho výšky a účelnosti a je v rozpore s dobrými mravmi. V konaní absentuje dôkaz, že žalobca ako spotrebiteľ bol s jeho podstatou oboznámený, poplatok nie je náležite špecifikovaný a viaže sa na bližšie neurčené náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Podstatou administratívneho poplatku je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Je za hranicou rozumného úsudku, aby poplatok vo výške presahujúcej polovicu sumy poskytnutého úveru sledoval výdavky spojené s administratívnou činnosťou.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoCsp 33/2022 z 6.12.2022)

Bod 12 VPPSÚ v znení cit: „Dohoda o vyplnení zmeniek: Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmeniek (ďalej aj ako vystaviteľ) vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy vo i veriteľovi ako

remitentovi (ďalej aj ako remitent) vystavil vystaviteľ dve zmenky, v ktorých nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavených zmeniek zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Remitent má právo uplatniť si celý svoj peňažný nárok vyplnením ktorejkoľvek zmenky. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na prvej zo zmeniek remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia prvej zo zmeniek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na prvej zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh."

38. Vo vzťahu k aplikáciu zmeny v spotrebiteľských vzťahoch súd poukazuje na závery Ústavného súdu Českej republiky cit.: „11. Ústavní soud vyšel při řešení předmětného případu z jeho širších souvislostí, majících však zcela zásadní vliv na jeho výsledné posouzení. Právní institut směnky je sice založen na přísné formálnosti směnečných vztahů, nicméně tato formálnost samotná by neměla vychylovat práva ze směnečného vztahu plynoucích, ve prospěch jedné ze zúčastněných stran. Tuto skutečnost je třeba akcentovat zejména za situace, kdy směnečná praxe inklinuje k využívání zajišťovací funkce smének. Směnečný dlužník a směnečný věřitel jsou formálně právně v rovném postavení, ovšem faktická situace může být odlišná. Navíc nezdědka dochází k situacím, kdy je směnka využívána i ve vztahu k těm subjektům, od nichž nelze očekávat hlubší povědomí o právu směnečném, což pro ně může mít zcela fatální důsledky v podobě vzniku dluhové spirály. Ústavní soud již ve svém nálezu ze dne 16. 10. 2012 sp. zn. Pl. 16/12 konstatoval, že "současné napětí spojené se směnkami je způsobeno zejména jejich nevhodným používáním (zneužíváním) zejména vůči subjektům, po nichž nelze znalost specifické a značně rigidní směnečné úpravy spravedlivě požadovat". 12. Ústavní soud v minulosti konstatoval, že vznik závazkových vztahů musí vycházet zejména z respektu a ochrany autonomie vůle smluvních subjektů, neboť se jedná o zcela elementární podmínku fungování materiálního právního státu. Ústavní soud ve své předchozí judikatuře též dovodil autonomii vůle z čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, podle něhož každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. V tomto ustanovení spatřuje Ústavní soud jak strukturální princip, tak subjektivní právo jednotlivce, které je omezitelné k prosazení jiného práva či veřejného zájmu, na základě zákona, přičemž takové omezení musí být přiměřené sledovanému cíli, jehož má být dosaženo (srov. např. nálezy I. ÚS 167/04, in Ústavní soud ČR: Sběrka náleží a usnesení, sv. 33, č. 70, str. 197). 13. V obecné rovině lze souhlasit s názorem zdůrazňujícím význam autonomie vůle v oblasti závazkových vztahů. Přesto však ochrana autonomie vůle nemůže být absolutní tam, kde existuje jiné základní právo jednotlivce nebo ústavní princip či jiný ústavně aprobovaný veřejný zájem, který je způsobilý autonomii vůle proporcionálně omezit. 14. K postavení směnečného dlužníka a směnečného věřitele Ústavní soud již v minulosti konstatoval, že směnka je mnohdy uplatňována i mezi subjekty, jež zásadně nejsou v rovném postavení a které nemohou - a ani to nelze od nich spravedlivě očekávat - vnímat směnečný vztah v celé jeho šíři a reflektovat tak případná rizika z něj plynoucí (srov. nálezy Pl. 16/12. ze dne 16. 10. 2012). Ústavní soud nezpochybňuje zásadu *vigilantibus iura scripta sunt*, nicméně tuto je třeba hodnotit v kontextu principu spravedlivého rozhodování jakožto vůdčího a zásadního principu fungování soudní moci *Paulus (D.50, 17, 90) - In omnibus quidem, maxime tamen in iure aequitas spectanda est*. Je proto třeba rozlišovat situaci, kdy vstupují do právního vztahu, potažmo směnečného vztahu, dva subjekty nacházející se v obdobném postavení (např. podnikatelé), a situaci, kdy dochází ke vzniku právního vztahu mezi podnikatelem (tedy v daném oboru činnosti profesionálem) a nepodnikatelem. 15. Ústavní soud má za to, že výše uvedené skutečnosti představují z hlediska ústavně zaručených práv občanů závažný problém, neboť zneužíváním institutů směnečného práva dochází k ohrožení, ne-li dokonce podlomení jejich právní jistoty a nepřiměřenému zvýhodnění jedné ze smluvních stran.“

39. Nad rámec uvedeného súd poukazuje na to, že zabezpečenie záväzku formou zmenky v spotrebiteľskom vzťahu/zmluve zákon neskôr vyhlásil za neprípustné v zmysle ust. § 5a zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Bod 15 VPPSÚ v znení cit: „Zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom.“

40. Ust. § 54 ods. 1 OZ v znení Občianskeho zákonníka účinnom do 31.12.2014 vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy

nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce nevyžaduje transpozíciu v prípade dualistickej úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti tomuto zákonu (rozumej Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ).

41. Právna úprava v Občianskom zákonníku dopadá na obidve strany v súlade s princípom rovnosti, no je citlivejšia, zohľadňuje aspekt informovanosti spotrebiteľa, explicitne priznáva rovnaké práva aj ručiteľovi, garantuje efektívnejšie uplatnenie práva pri plynutí času pri zlom úmysle veriteľa a pod. S poukazom na uvedené nemožno aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Dohoda o aplikáciu obchodného zákonníka musí mať písomnú formu, čo v súdnej veci absentuje (§ 262 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka).

Bod 16 VPPSÚ v znení cit: „Veriteľ, dlžník a ručiteľ vyhlasujú, že si túto zmluvu prečítali, že ju uzatvorili slobodne, vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok, čo potvrdzujú svojimi podpismi. Strany vyhlasujú, že akékoľvek tvrdenie dlžníka v budúcnosti o tom, že nebol oboznámený s podmienkami tejto zmluvy bude na jeho ťarchu a nebude považované za právne relevantné.“

42. Zmluvná podmienka s obdobným obsahom bola posúdená zo strany všeobecných súdov ako neprijateľná v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. l) OZ a súd nevidí dôvod na odklon od odôvodnenia uvedených rozhodnutí a poukazuje na ne.

„28. V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu Zmluvy o úvere zo dňa 04.12.2007, žalobca v tomto právnom úkone potvrdil, že sa oboznámil s obchodnými podmienkami, súhlasil s ich obsahom, prijal návrhy v nich predložené a potvrdil ich prevzatie. Týmto dojednaním sa žalovaný bez akýchkoľvek pochybností snažil preniesť dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a okolnosťami uzavretia úverovej zmluvy na spotrebiteľa. Navyše v tomto ustanovení úverovej zmluvy žalobca prijal bližšie nešpecifikované návrhy v nich predložené a zároveň potvrdil ich prevzatie. Takéto skryté prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa neprijateľný účinok vo vzťahu k potenciónému uplatneniu jeho práva na súde a u iných štátnych orgánov, nakoľko spotrebiteľ už len v dôsledku takejto zmluvnej podmienky môže byť odradený od prípadného podania podnetov alebo návrhov štátnym orgánom. Existuje preto nezanedbateľné nebezpečenstvo, že dojednaná zmluvná podmienka ovplyvní spotrebiteľa pri uplatňovaní jeho práv, resp. môže u spotrebiteľa vyvolať dojem, že sa nemôže dovolávať súdnej ochrany, keďže platí domnienka, že si zmluvné podmienky prečítal a porozumel im, a to aj vo vzťahu k prijatiu bližšie nešpecifikovaných návrhov a vyslovil s nimi súhlas, v dôsledku čoho spotrebiteľ už len z tohto dôvodu môže byť odradený od prípadného podania žalôb, podnetov alebo návrhov súdom či štátnym orgánom. Takáto zmluvná podmienka je tak neprijateľná podľa generálnej klauzuly vyplývajúcej z ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. 29. Okrem toho, Občiansky zákonník účinný od 01.01.2008 v ust. § 53 ods. 4 písm. l) za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve považoval i ustanovenia, ktoré obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana. Na iné vyhodnotenie takejto neprijateľnej podmienky nie je dôvod ani u zmlúv uzatvorených pred 31.12.2007. Občiansky zákonník účinný do 31.12.2007 len demonštratívne menoval niektoré neprijateľné podmienky a teda charakter neprijateľných podmienok mohli mať iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v ust. § 53 vždy spájal sankciu neplatnosti.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp 46/2021 z 13.12.2021).

Bod 17 VPPSÚ v znení cit: „Účastníci sa dohodli, že dlžník a ručiteľ dáva výslovný súhlas na to, aby mu veriteľ zasielal akékoľvek upomienky, SMS správy na mobilné telefóny a e-mail uvedené v žiadosti o úver alebo v hlavičke tejto zmluvy (upozornenia na termíny splátok, splatnosť celého dlhu a iné skutočnosti).“

43. Zmluvná podmienka s obdobným obsahom bola posúdená zo strany všeobecných súdov ako neprijateľná v zmysle ust. § 53 ods. 1 OZ a súd nevidí dôvod na odklon od odôvodnenia uvedených rozhodnutí a poukazuje na ne.

„19. K zmluvnej podmienke týkajúcej sa zasielania upomienok, SMS správ, emailov odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že ide o podmienku, ktorá je objektívne spôsobilá vyvolať stav hrubej nerovnováhy práv a povinností zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, keďže je formulovaná bez akéhokoľvek obmedzenia zo strany žalovaného. Mohla by preto viesť k tomu, že žalovaný by neúmerne obťažoval spotrebiteľa množstvom odoslaných upomienok a správ ich frekvenciou a časom, keďže podmienka pripúšťa túto komunikáciu aj v dňoch pracovného pokoja, či sviatkoch, aj v nočných hodinách. Takto široko formulovaná zmluvná podmienka a jej realizácia by mohla viesť aj k rozporu so zákonom konkrétne s § 9a ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Toto ustanovenie totiž zakazuje akýmkoľvek spôsobom kontaktovať alebo obťažovať spotrebiteľa počas sviatkov, dňi pracovného pokoja alebo v pracovných dňoch po 18.hod. Sporná zmluvná podmienka teda môže predstavovať agresívnu obchodnú praktiku upravenú v § 9 zákona č. 250/2007 z.z. a keďže pre posúdenie neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky postačuje to, ak objektívne je spôsobilá vyvolať stav hrubej nerovnováhy v neprospech spotrebiteľa, teda bez ohľadu na pôsobenie tejto klauzuly v skutkových okolnostiach konkrétneho prípadu, súd považoval za dôvodné vyhovieť žalobe o určenie jej neprijateľnosti a koná v skutkových okolnostiach prípadu.“ (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoCsp/4/2023 z 31.5.2023).

44. Majúc na zreteli uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

45. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto súd mu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.